

Duna mentén — azonnal levonta az összes konzekvenciákat. Ugymond: a német siker csak pillanatnyi és látszólagos. De most jön az angol. Száz és száz torpedórombolóval elfüld Norvégia felé és expedíciós hadakat tesz partra. Kiszélesült a front, nincs többé Sigfried-vonal, vonal nélkül meg erősebbek a szövetségesek...

A bölcsességeket — minden bizonytalanságok voltak, mert csak bölcs igazságokat lehet akkor meggyőződéssel és átérzéssel embertársainkkal közölni, mint fakeskedő barátunk tette — azonban nem bírta sokáig hallgatni ellenvetés nélkül egy másik utas. Ez pedig valami hivatalnokféle lehet, talán erdőmérnök a kincstári erdőgazdagságnál. Ő emígyen vélekedett:

— Uram, ön téved. Az új helyzet a németeknek kedvez. Németország katonailag erősebb és Magino-vonal nélkül, erődítés nélküli terepen tönkrevéri az angolokat és franciákat...

Volt egy harmadik ur is; szőke, magas és sovány. Hogy ki lehetett és mi, nem tudtam megállapítani. Ő is beleszólt a vitába:

— Uram, kár minden vitáért. A Führer tudja, hogy mit csinál. A Führer sohasem téved...

Amíg így vitakoztak távoli és közeli eseményekről, népek fölemelkedéséről és elsüllyedéséről, országhatárokról és ágyunaszádokról, a nap már fölkapaszkodott a hegyek fölé és meleg fénykévékkel simogatta a zöldbefutó havasi legelőköt. A vonat éppen egy csorda mellett zakatolt. A tehének oda sem figyeltek, a pásztor pedig bóljára támaszkodva úgy nézte a vonatot, mint ha semmi jelentősége sem lenne tovasuhanó, vitakozó, izgató, üzleteket kötő utasaival együtt. Látszott rajta, hogy fogalma sincs mi történik a nagy hegyeken túl. Azt sem tudja, hogy van Koppenhága és Skandinávia. Szelid nyugalommal nézi a reggelt, a mezőt, meg a hegyeket. És biztos a dolgában. Minden nap megtalálja őket sértetlenül. Nem úgy, mint mi a térképen az országhatárokat. Igaz, az országhatárokat emberek rajzolták; a reggelt, a mezőt, meg a hegyeket pedig az Isten...

A rab város

Taracköz után a magyar-román határon elábrancsárok szállnak a vonatra. Nemsokára befutunk Máramarosszigetre. A látóhatáron már integetnek a máramarosi havasok. Nem tudom — talán más is úgy van — nekem az iskolában a földrajzkönyvben egyes városok kedvesebbek, izgalmasabbak voltak, mint a többiek. Jól emlékezem, a könyvben volt egy halvány, szürke kép Máramarosszigetről. A Fő-teret ábrázolta, ahol alig lézengett néhány ember, a házak sem voltak emeletesek, de a háttérben a havasok csucsán úgy csillogott a hó, hogy azóla, ha hegyekről hallok, mindig ez a kép jut eszembe. Már akkor elhatároztam, hogy ha török vagy szakad, eljűlok még ebbe a városba. Ime most megérkezünk; fehérré meszelt pályaudvar. Valamikor nagyobb forgalmat láthatott, most azonban »Nagy-Románia« legészakibb esücskén félreesik minden forgalomtól. Egy-két fával megrakott teherkocsi, néhány katonai és tisztviselő ténfereg csupán a pályaudvaron. A háttérben beomlottkéményű, összedől téglaglyár hirdeti a határgyártók kétévűzede bölcsességét. A városból nem sok látszik a vonat ablakán keresztül. Az utasok a vonatot nem hagyhatják el. Elölény sem ki, sem be. Már-már esalodni kezdem Máramarosszigeten. Egyszer csak a szomszédos ablakból egy 70 év körüli öregúr kiszól a sínek közt ténferegő elemista kinezésű gyerekekhez.

— Hé, fiam, tudok-e magyarul?

A gyerekek meglepődtek a kérdésen, azután az egyik kihuzta magát;

— Hát hogyan tudnánk hácsi, mi magyarok vagyunk!

• Az öregur nem kérdezhetett többet, a gyerekek sem válaszolhattak többet, mert a vonat elindult. Az öregurak azonban ez is elég volt. Búszke, boldog fölénnyel nézte a vasutépületeken diszjelgő román fölírásokat.

— Héj! Hiába firkáljátok ti ki ezt a sok román szót, nem felejtetek itt el magyarul!

— Hogyan is felejtétek — nyugtatom meg a drága öreget —, tessék csak nézni ott a perronon, hogyan hívják ezek pl. a személtádat: *lada pentru gunoi*... Mábizony a személtáda, ha nem

Takarékos, gondos ember nemcsak a mának él, hanem ha teheti jövedelmének egy részét örök értékű aranyba, ezüstbe, briliánsba fekteti. Kapható *olsón* A. E. C. vagy Nemzeti Takarékosági könyvesháza, 6 havi részletre és készpénz árban előleg nélkül TOTH órásnál, Károly utca 13 szám.

is szalonképes kifejezés, mégis csak szebben hangzik a mi nyelvünkön...

(Bocsánat, ez már összehasonlító nyelvtudomány, ismét idegen területre tévedtem.)

A végállomás: Kőrösmező

Az ezeréves Magyarország színeit, hatalmát és gazdagságát érezttem, amikor befutottunk Kőrösmezőre, az utolsó magyar állomásra, 11 km-nyire az ősi határtól. A perronon itt sincs akkora nyüzsgés, amekkora azelőtt, a lengyel átmenőforgalom idején volt. A vámhivatalnak sincs most semmi dolga. Innen tovább és erre át az oroszoktól nem jön vonat. Van azonban a perronon egy kép — egyszerű papirosplakát —, amely megfogott: Hunnia magához ölel egy fiatal, kelőre visszatért leánygyermeket; Kárpátját.

Az állomásról betekinthező az egész vidék. Párszáz méterre rohan az itt még kis palak Tisza. Keletre hatalmas fenyesekkoszorúza ormokkal a Kárpátok láncolata. Lenn, a Tisza völgyében apró házak és néhány fűrészsüzem füstölög. Olyan az egész vidék a tavaszi napsütésben, mint a gyermek az atyai házban, ahol semmi veszedelem sem érheti, mert fölötte az atya védőkarja. Hirtelen nem is értettem ezt a roppant nyugalmat. Azután, amint tekintetem végigszánkázott a felhőkbe kapaszkodó havasokon, eszembe jutottak a vonaton vitakozók és arra gondoltam: Istenem, hogy ki győz, nem tudom, de, hogy a győztes a vesztes Magino-, vagy Sigfried-vonalát föltétlenül lerombolja, ahhoz kétség nem fér. Ime, itt emelkedik fölöttünk a legesodálatsabb erődítményvonal: a Kárpátok. Ezer éve védeneik bennünket. Hányszor végigvágott rajtunk a zóta a történelem ostroma, de nem akad még ellenség, amelyik lerombolhatta volna. És ezután sem akad, mert ezt az erődrendszert az Isten építette, ellenség pedig mindig csak ember lehet!...

Tisztítsa

meg olykor szervezetét a bűbán felhalmozódott sok káros salaktól akkor is, ha nincs székrekedése. Jó tisztító hashajtó a

Az áprilisi kisgyűlés 27-én ül össze

(A Délmagyarország munkatársától) Takacs Sándor dr. főispán szombaton délelőtt úgy rendelkezett, hogy az áprilisi kisgyűlés 27-én 16 órákor üljön össze. Ezen a héten az előadók előkészíthetik kisgyűlési darabjaikat s a hétfői, valamint a csütörtöki referáloulés után elkészülhet a kisgyűlés tárgysorozata.

Az áprilisi közgyűlést ebben a hónapban már nem lehet megtartani. A főispánnak az az álláspontja, hogy a költségvetési zárszámadást az áprilisi közgyűlésnek föltétlenül be kell mutatni. Miután a zárszámadást az idén a számvonosság még nem készítette el, ezért előreláthatólag csak május közepén kerülhet sor az áprilisi közgyűlés összehívására.

Újból korlátozták a motalkófogyasztást

Budapest, április 20. A hivatalos lap vasárnapi száma közli a kereskedelem és közlekedésügyi miniszternek a motalkófogyasztás korlátozásáról szóló új rendeletét. A rendelet lényegében érinti az eddig fennálló rendszert, csupán a különböző kategóriájú gépjárművek részére kiszolgáltatható motalkómennyiséget eszköenti. Az új rendeletben a gépjárművek hengerűrtartalma és ünsulya szerint a megállapított alapmennyiségek a következők: személygépjárműveknél 30, 45, 60 liter, motorkerékpároknál 8, 15, 20 liter, tehergépjárműveknél 80, 120, 160, 240 liter, taxiknál és bérautóknál 120, 180, 240 liter. A további csökkentésre szükség volt, mert a hazai ásványolajtermelés kiegészítését képező külföldi ásványolajtermékek behozatala nehézségekbe ütközik, így a hazai származású készletekkel az eddigieknél fokozottabb mértékben kell takarékoskodni.

Folyik a vizsgálat a Sztojadinovics-ügyben

Belgrád, április 20. Megbízható forrásból származó értesülés szerint Sztojadinovics volt miniszterelnököt a szerbiai Rudnikba internálták. A terhelő anyag átvizsgálása folyamatban van és csak annak befejezése után dől el, hogy indul-e Sztojadinovics ellen bűnvádi vizsgálat és ha igen, milyen alapon. Máris megállapították, hogy Sztojadinovics fölforgató tevékenységet fejtett ki és különösen a szerb-horvát megegyezés, valamint Ozvetkovics miniszterelnök és Mačsek miniszterelnök helyettes ellen fejtett ki akciót. Ezért is tartóztatták le az államvédelmi törvény alapján.

Evangelikus Leányinternátus

Budapest

bármely fővárosi közép- vagy főiskolába járó protestáns urileányok teljes ellátását, felügyelését, idegen nyelveken való továbbkutatását vállalja. Prospektust küld az Intézet tulajdonosa: Bunker Jozefin, Bpest, VII, Rákóczi ut 10

Móricz Zsigmond, Szabó Lőrincz,
Darvas József

a „Kelet Népe” szombati estjén

(A Délmagyarország munkatársától) Szombaton este tartották meg a Tisza nagyeremény nagy közönség előtt, lelkes siker jegyében a »Kelet Népe« irodalmi estjét, amelyre Szegedre érkezett a magyar irodalom három kitűnősege: Móricz Zsigmond, Szabó Lőrincz, Darvas József, valamint Móricz Lili színművésznő. Az esten a magyar nép felé irányuló tiszta magyar szellemű irodalom közvetlen kapcsolatba került a közönséggel, amely meleg szeretettel, őszinte lelkesedéssel köszöntötte mind az est szereplőit, mind a mozgalom szellemét. A Bethlen Gábor Kör nevében Kődöböcz József nyitotta meg a műsort dokumentációt jelentő bevezető előadásával. Móricz Lili teljes megérzéssel és átéléssel, közvetlen átadással és nagy hatással Ady-, Juhász-, Babits-, Illyés-, Szabó Lőrincz-verseket mondott el. A nagyszámú közönség meleg tapsokkal köszöntötte a fiatal színésznő előadását. Nagy sikert aratott Darvas József, a kiváló fiatal író egyik közvetlen, őszinte és izes novellájával, majd Móricz Zsigmond lépett a pódiumra és »Mai napok« címen tartott lebilincselő érdeklődéssel hallgatott szabadelőadást néhány sorsdöntően fontos mai kérdéstről. »Ezer év óta nem fejegetett olyan súlyos honyodalom, mint mostanában — mondotta —, amikor mégis együtt tudunk lenni egy irodalmi est keretében, ahol a magyar nép kérdését szeretnénk megismerni.« Elmondotta, hogy ebben az évben a 25-ik helyen jár, csak azért, hogy tanuljon, tapasztaljon és hirdessen. Négymillió paraszt problémáját említette, — a nép tanulni akar, ez a kor izzó problémája. Megemlítette Zilahy »kötönyök iskolája« gondolatát és párhuzamba állította vele a vásárhelyi tanyai internátus parasztyerekeit. Végül meggyőző erővel beszélt a népfőiskolák jelentőségéről. Meg kell találni a módját — fejezte be nagy figyelemmel kísért szavait, — hogyan lehet kiküszöbölmi azt, ami útjába áll annak, hogy a magyar elmék egymásra találjanak.

Sokáig tartó lelkes taps fogadta Móricz Zsigmond fejtegetéseit, majd Lengyel Birocska bájos közvetlenséggel, tisztán esengő hanggal, nagy sikerrel Bartók és Kern Aurél földolgozásában magyar dalokat énekelt, zúgó tapsoktól kísérve. Zongorán Nagy Edit kísért teljes megértéssel. Nagy figyelem kísérte a kiváló költő, Szabó Lőrincz előadását, aki most sajtó alatt levő Villon-könyvéből mutatott be nagyszerű részleteket. Először összefoglalva ismertette Villon életéről szóló pompás tanulmányát, majd néhány részletet olvasott föl a teljes »Nagytestamentum« bravurosan szép, megragadó és technikában, formában és szellemben egyaránt hiteles fordításából. Sokáig tartó taps fogadta a »premiere« számba menő bemutatást. Végül Móricz Zsigmond egyik lezseb harmadik év után is frissen eleven novelláit olvasta föl nagy hatással. Az esten még a Bethlen Gábor Kör vegyeskara működött közre néhány festői Bárdos-földolgozással. A kart Nagy Sándor vezényelte igen szén munkával.